

SEMINĀRS

Gada ienākumu deklarācija 2018

**Lektore: Jadviga Neilande
2018**

Tiesību akti

Likums “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”

Ministru kabineta noteikumi Nr.899

Rīgā 2010.gada 21.septembrī (prot. Nr.48 37.§)

Likuma "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)" normu piemērošanas kārtība

Ministru kabineta noteikumi Nr. 676

Rīgā 2017. gada 14. novembrī (prot. Nr. 57 11. §)

Noteikumi par neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai

Ministru kabinets noteikumi Nr.138

Rīgā 1997.gada 8.aprīlī (prot. Nr.20 1.§)

Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa papildu atvieglojumiem personām ar invaliditāti, politiski represētajām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem

Ministru kabineta noteikumi Nr.304

Rīgā 2013.gada 4.jūnijā (prot. Nr.33 19.§)

Kārtība, kādā piešķirama algas nodokļa grāmatiņa

Ministru kabineta noteikumi Nr. 662

Rīgā 2018. gada 30. oktobrī (prot. Nr. 50 12. §)

Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību

Ministru kabineta noteikumi Nr.677

Rīgā 2008.gada 25.augustā (prot. Nr.60 12.§)

Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa papildu atvieglojumiem

Likums “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 3. pants. Ar nodokli apliekamais objekts

1. Ar nodokli tiek aplikts iekšzemes nodokļa maksātāja taksācijas perioda (kalendārā gada) apliekamo ienākumu apjoms. Algas nodokļa objekts ir maksātāja mēneša apliekamie ienākumi. Ar nodokli aplik mikrouzņēmuma ieņēmumu daļu atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.

2. Iekšzemes nodokļa maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) apliekamais ienākums, ja šā panta 2.⁴ daļā nav noteikts citādi, ir viņa gada (mēneša) ienākums, izņemot šā likuma 9.pantā minētos neapliekamos ienākumus, no kura tiek atskaitīti:

1) šā likuma 10.pantā noteiktie attaisnotie izdevumi;

2) maksātāja gada diferencētais neapliekamais minimums (Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums);

3) šā likuma 13.pantā noteiktie atvieglojumi.

Par iedzīvotāju ienākuma nodokli

28. pants. Maksātāja pienākumi

Maksātāja pienākums ir:

- 1) šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā sastādīt un iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju;
- 2) šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā iemaksāt budžetā nodokli;

4) uzglabāt ieņēmumus un attaisnotos izdevumus, kā arī likumā noteiktajos gadījumos — citus izdevumus apliecinošos dokumentus vismaz trīs gadus pēc gada ienākumu deklarācijas iesniegšanas termiņa, kā arī, veicot saimniecisko darbību, uzskaitīt saimnieciskās darbības ieņēmumus un izdevumus, uzglabāt ieņēmumus un izdevumus apliecinošos attaisnojuma dokumentus vismaz piecus gadus, bet gadījumos, kad nodokļu maksātājam saskaņā ar likumu tiek piemērots īpašs nodokļu režīms uz laiku, kas pārsniedz piecus gadus, — visu īpašā nodokļu režīma piemērošanas laiku. Maksātājam ir pienākums uzrādīt šos dokumentus vai iesniegt to kopijas Valsts ieņēmumu dienestam pēc tās pieprasījuma;

5) uz Valsts ieņēmumu dienesta koriģētās deklarācijas pamata iemaksāt budžetā trūkstošo nodokļa summu;

12) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju un palielināt taksācijas gada ar nodokli apliekamo ienākumu par iepriekšējos taksācijas gados attaisnotajos izdevumos iekļautajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem taksācijas gadā, kurā līdz šā likuma [8.panta](#) piektās daļas 1.punktā noteikto piecu gadu darbības termiņa sasniegšanai tiek laužts dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) vai tiek veikta daļēja uzkrājuma izmaksa saskaņā ar noslēgto dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu);

17) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju un palielināt apliekamo ienākumu šā likuma [10.panta](#) 1.⁶ daļā noteiktajā gadījumā;

18) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju un palielināt taksācijas gada ar nodokli apliekamo ienākumu par iepriekšējā taksācijas gadā attaisnotajos izdevumos iekļauto izdevumu par izglītības iegūšanu daļu, kuru taksācijas gada laikā ir atmaksājusi vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestāde.

30. pants. Maksātāja tiesības

Maksātājam ir šādas tiesības:

3) pieprasīt Valsts ieņēmumu dienestam atmaksāt pārmaksāto vai rezumējošā kārtībā kļūdaini samaksāto nodokļa summu;

6) iesniegt gada ienākumu deklarāciju, precizējot taksācijas gada nodokļa aprēķinu, triju gadu laikā saskaņā ar likumu "[Par nodokļiem un nodevām](#)";

7) iesniegt kopā ar deklarāciju Valsts ieņēmumu dienestam iesniegumu par nodokļa samaksas sadalīšanu termiņos vai atlikšanu uz laiku līdz pieciem gadiem par ienākumu, kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā;

8) veikt grāmatiņā atzīmi par to, ka no nākamās dienas pēc atzīmes veikšanas ienākumu izmaksātājs maksātājam nepiemēro Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu.

31.¹ pants. Maksātāja atbildība par termiņā nesamaksāto nodokli

2. Ja maksātājs šā likuma [19.panta](#) trešajā daļā noteiktajā termiņā neiemaksā budžetā rezumējošā kārtībā aprēķināto nodokli, viņam, sākot ar nākamo maksājuma termiņam sekojošo dienu, ir aprēķināma nokavējuma nauda atbilstoši šā likuma [31.panta](#) trešās daļas noteikumiem.

31.³ pants. Maksātāja atbildība par apliekamā ienākuma samazināšanu

1. Ja maksātājs, pārkāpdams šā likuma prasības, nav aprēķinājis nodokli no visa apliekamā ienākuma, kas atbilstoši šim likumam ir apliekams ar nodokli, izņemot tos ienākumus, no kuriem nodoklis bija jāietur izmaksas vietā darba devējam vai citai personai, viņam ir jāsamaksā iztrūkstošā nodokļa summa, nokavējuma nauda un soda nauda atbilstoši likumā "[Par nodokļiem un nodevām](#)" noteiktajam apmēram.

3. Ja darba devējs (ienākuma izmaksātājs) taksācijas gada laikā nav ieturējis nodokli no maksātāja apliekamā ienākuma, no kura atbilstoši šā likuma noteikumiem tas bija jāietur ienākuma izmaksas vietā, ir pārtraucis savu darbību Latvijā, ir likvidēts vai citādu iemeslu dēļ nav atrodams, taksācijas gada iztrūkstošā nodokļa summa ir jāsamaksā pašam maksātājam, izņemot gadījumus, kad tas likvidēts atbilstoši likumdošanas aktu normām un nodokļu parādi dzēsti atbilstoši likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" [25.pantam](#).

32.¹ pants. Maksātāja atbildība par citiem likuma pārkāpumiem

3. Par deklarācijas un informatīvo deklarāciju — šā likuma [17.panta](#) 9.¹, vienpadsmitajā un 11.¹ daļā, [18.panta](#) sestajā daļā un [28.panta](#) 7.punktā noteikto paziņojumu — neiesniegšanu vai iesniegšanu, neievērojot likumā noteiktos termiņus, maksātājam piemērojama Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktā atbildība.

33. pants. Termiņā nesamaksāto nodokļa maksājumu iekasēšana bezstrīda kārtībā

Termiņā nesamaksātās nodokļa summas piedzen bezstrīda kārtībā atbilstoši likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" noteikumiem.

35. pants. Citu subjektu līdzdalība deklarācijas izpildīšanā

1. Maksātājam ir tiesības pilnvarot deklarācijas izpildīšanai zvērinātu revidentu.

2. Maksātājam ir pienākums iepazīstināt deklarācijas izpildītāju ar visiem viņa rīcībā esošajiem datiem, kas saistīti ar nodokļa aprēķināšanu. Minēto datu nodošanas fakts ir apliecināms ar datu nodošanas un pieņemšanas aktu, kuru paraksta maksātājs un deklarācijas izpildītājs.

3. Deklarācijas izpildītājs ir atbildīgs par nodokļa pareizu aprēķināšanu. Deklarācijas izpildītāja atbildības pakāpi nosaka nodošanas un pieņemšanas aktā minēto datu apjoms.

38. pants. Dokumentārais nodrošinājums

2. Šā likuma izpildes nodrošināšanai gada ienākumu deklarācijas, deklarācijas par ienākumu no kapitāla (nodokļa deklarācijas) un informatīvo deklarāciju (pārskatu, paziņojumu un citu likuma piemērošanai nepieciešamo dokumentu) veidlapu formu un to izpildīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

19. pants. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas rezumējošā kārtība

1. Nodokli rezumējošā kārtībā, ja šajā pantā nav noteikts citādi, aprēķina un budžetā iemaksā maksātājs.

1.¹ Taksācijas gada diferencēto neapliekamo minimumu, kā arī šā likuma [15. panta](#) otrajā daļā noteikto progresīvo likmi ņem vērā, veicot nodokļa aprēķinu rezumējošā kārtībā par taksācijas gadu iesniegtajā deklarācijā.

2. Atbilstoši šim likumam nodoklis tiek aprēķināts par gada apliekamā ienākuma kopējo apjomu, kuru nosakot saimnieciskās darbības zaudējumus nevar segt uz citu ienākumu veidu rēķina, un tas tiek atspoguļots deklarācijā.

Deklarācijā tiek uzrādīti visi maksātāja taksācijas periodā (kalendāra gadā) gūtie ienākumi, arī ar nodokli neapliekamie ienākumi, ja to kopējā summa pārsniedz 4000 *euro* gadā, izņemot šā likuma [9.panta](#) pirmās daļas 37., 37.¹, 37.², 38., 39. un 40.punktā minētos pabalstus vai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksātos pabalstus, kā arī šā likuma [9.panta](#) pirmās daļas 29. un 31.punktā minētos ienākumus.

Deklarācijā neuzrāda algota darba ienākumus, kurus izmaksā mikrouzņēmums atbilstoši [Mikrouzņēmumu nodokļa likumam](#), kā arī saimnieciskās darbības ienākumu, kas gūts mikrouzņēmumā.

Deklarācijā neuzrāda šā likuma [8.panta](#) 4.¹ daļā minēto ienākumu.

2.¹ Maksātājs, kas ir reģistrēts kā saimnieciskās darbības veicējs, ne vēlāk kā 15 dienu laikā no šajā likumā noteiktās deklarācijas iesniegšanas dienas iemaksā budžetā 50 *euro*, ja taksācijas gadā nav gūts ar nodokli apliekams ienākums no saimnieciskās darbības vai ja aprēķinātā nodokļa summa no saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma nepārsniedz 50 *euro*.

2.² Šā panta 2.¹ daļa nav attiecināma uz maksātājiem, kuri taksācijas gadā ir veikuši iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumus vai valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par darbiniekiem, vai valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas par sevi kā pašnodarbinātu personu.

2.³ Šā panta 2.¹ daļu nepiemēro maksātājiem par pirmo taksācijas gadu, kurā veikta saimnieciskās darbības reģistrācija, un par nākamo taksācijas gadu, kā arī par gadu, kurā izbeigta saimnieciskā darbība vai pabeigts likvidācijas process.

2.⁴ Šā panta 2.¹ daļu nepiemēro maksātājam proporcionāli par tām taksācijas gada kalendāra dienām, kurās tas kopj bērnu līdz divu gadu vecumam, kā arī pārejošas darbnespējas, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma kalendāra dienām, par kurām maksātājam ir izsniegta darbnespējas lapa "B".

3. Maksātājs ne vēlāk kā 15 dienu laikā no šajā likumā noteiktās deklarācijas iesniegšanas dienas iemaksā budžetā aprēķinātā nodokļa summu, bet, ja aprēķinātā nodokļa summa pārsniedz 640 *euro*, maksātājs to var iemaksāt budžetā trijās reizēs — līdz [16.jūnijam](#), [16.jūlijam](#) un [16.augustam](#), iemaksājot katru reizi trešo daļu no šīs summas. Turklāt šī summa ir samazināma par to nodokļa daļu, kuru taksācijas gada laikā darba devēji samaksājuši kā algas nodokli vai pats maksātājs — kā avansu vai nodokli, kas ieturēts no maksātāja ienākuma, izmaksājot viņam šā likuma [17.panta](#) desmitajā daļā minētos ienākumus.

3.² Maksātājs iemaksā budžetā aprēķinātā nodokļa summu ne vēlāk kā 15 dienu laikā no šā panta 5.² un 5.³ daļā noteiktās deklarācijas par ienākumu no kapitāla iesniegšanas dienas.

4. Ja rezumējošā kārtībā aprēķinātā summa pēc deklarācijas pārbaudes izrādās mazāka par avansā samaksāto, Valsts ieņēmumu dienests triju mēnešu laikā no deklarācijas iesniegšanas dienas atmaksā maksātājam pārmaksu, kas radusies kā avansā samaksātā un rezumējošā kārtībā aprēķinātā nodokļa starpība.

5. Deklarācija ar tai pievienotajiem dokumentiem iesniedzama Valsts ieņēmumu dienestam taksācijas gadam sekojošajā gadā no 1.marta līdz 1.jūnijam, bet, ja taksācijas gada ienākumi pārsniedz 55 000 *euro*, — no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam. Deklarācijā uzrādāma tikai tā informācija, kas nav pieejama valsts informācijas sistēmās. Valsts ieņēmumu dienests aizpilda tās deklarācijas sadaļas, par kurām informācija ir pieejama valsts informācijas sistēmās.

5.¹ Ārvalsts nodokļa maksātājs, kas Latvijā uzturas, lai veiktu algotu darbu tāda darba devēja labā, kurš nav Latvijas rezidents vai kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā, un kas pārtrauc minētā ienākuma gūšanu, un nav paredzama viņa atgriešanās Latvijā pirms taksācijas gada beigām, iesniedz deklarāciju, pirms viņš izbrauc no Latvijas.

5.² Ārvalsts nodokļa maksātājs (nerezidents), kas Latvijā gūst ienākumu, no kura nodoklis maksājams rezumējošā kārtībā, bet kas taksācijas gadā pārstāj gūt šādu ienākumu vai gūst vienreiz izmaksājamu ienākumu un vienlaikus pārtrauc ekonomiskās saites ar Latviju, iesniedz deklarāciju 30 dienu laikā pēc ienākuma gūšanas beigām. Ja ārvalsts nodokļa maksātājs (nerezidents), kas Latvijā gūst ienākumu no kapitāla pieauguma, neizmanto šā likuma [20.panta](#) trešajā daļā minētos deklarēšanas atvieglojumus, nodokli no šā ienākuma aprēķina un deklarāciju par ienākumu no kapitāla Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz līdz ienākuma gūšanas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam.

5.³ Maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma un kura kopējie ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem ceturksnī pārsniedz 1000 *euro*, deklarāciju par ienākumu no kapitāla par ceturksnī gūto ienākumu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam vienreiz ceturksnī līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15. datumam. Maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma un kura kopējie ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem ceturksnī nepārsniedz 1000 *euro*, deklarāciju par ienākumu no kapitāla par taksācijas gadā gūto ienākumu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam līdz taksācijas gadam sekojošā gada 15. janvārim. Lai segtu šā likuma [11.⁹ panta](#) devītajā daļā minētos zaudējumus, kuri nav segti taksācijas gada laikā, maksātājs var iesniegt gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēšanas deklarāciju, sākot ar pēctaksācijas gada 1. martu.

5.⁴ Valsts ieņēmumu dienests elektroniskās deklarēšanas sistēmā nodrošina, ka maksātājam ir pieejama deklarācijas aizpildīšanai nepieciešamā valsts informācijas sistēmās esošā informācija. Maksātājs pārbauda, ja nepieciešams, arī precizē un papildina šo informāciju un apstiprina deklarācijā norādītās informācijas patiesumu.

5.⁵ Maksātājs, kurš deklarāciju aizpilda papīra formātā, deklarācijas aizpildīšanai nepieciešamo valsts informācijas sistēmās esošo informāciju saņem no Valsts ieņēmumu dienesta.

Minēto informāciju Valsts ieņēmumu dienests norāda maksātāja deklarācijā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

6. Deklarācijai ir pievienojami vai reizē ar to uzrādāmi un, ja nepieciešams, iesniedzami dokumenti, kas apliecina:

1) maksātāja tiesības uz atvieglojumiem, ja maksātājs taksācijas gada laikā, rodoties tiesībām uz atvieglojumu, nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par apgādībā esošajām personām vai paziņojumu par invaliditāti vai politiski represētās personas statusu, vai nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusu;

2) taksācijas gada laikā izdarītos attaisnotos izdevumus, izņemot gadījumus, kad informāciju par maksātāja attaisnotajiem izdevumiem Valsts ieņēmumu dienests saņem saskaņā ar šā panta desmito un vienpadsmito daļu;

5) ārvalstīs gūtā ienākuma apmēru, veidu un samaksāto nodokli;

6) ka persona, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, taksācijas gadā Latvijā guvusi vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem un ka tā vai tās laulātais nav izmantojuši šajā likumā noteiktajiem nodokļa atvieglojumiem un attaisnotajiem izdevumiem analogiskus atskaitījumus savā rezidences valstī;

7) ienākumam pielīdzinātā aizdevuma atmaksu aizdevējam, kā arī ar aizdevumu saistīto procentu maksājumu samaksu;

8) ka ārvalstī ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis vai ārvalstī no dividendēm, dividendēm pielīdzināma ienākuma vai nosacītajām dividendēm ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

8. Zemnieku saimniecība, ja tā bez lauksaimnieciskās ražošanas veic arī citu saimniecisko darbību, var aprēķināt kopējos ienākumus (sedzot lauksaimnieciskos zaudējumus no citiem ienākumiem). Šajā gadījumā nepiemēro [9.panta](#) pirmās daļas 1.punktu.

9. Ja izdevumiem, kas saistīti ar maksātāja saimniecisko darbību, ir noteiktas izdevumu normas, šo izdevumu apliecināšanai attiecīgajā apmērā nav nepieciešams iesniegt vai uzrādīt tos apliecinošus dokumentus. Minēto kārtību nepiemēro, nosakot šā likuma [11. panta](#) 3.¹ daļā minēto saimnieciskās darbības ieņēmumu ierobežojuma apmēru.

10. Valsts ieņēmumu dienestam līdz pēctaksācijas gada 1.februārim elektroniski nosūta informāciju, kurā par katru fizisko personu norāda vārdu, uzvārdu, personas kodu, kā arī šādu informāciju:

1) privātais pensiju fonds — par fiziskās personas noslēgtā individuālās dalības līguma ar privāto pensijas fondu atbilstību šā likuma [10.panta](#) pirmās daļas 5.punktā noteiktajām prasībām un taksācijas gadā privātajā pensiju fondā veikto iemaksu apmēru un iemaksu sadalījumu pa gadiem, ja maksātājs taksācijas gadā ir veicis maksājumus arī par nākamajiem taksācijas gadiem, kā arī informāciju par individuālo iemaksu veicēja uzkrāto papildpensijas kapitālu taksācijas gada 31.decembrī;

2) apdrošināšanas sabiedrība — par fiziskās personas noslēgtā līguma (iegādātās polises) par dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) atbilstību šā likuma [10.panta](#) pirmās daļas 6.punktā noteiktajām prasībām, līguma darbības periodu un taksācijas gadā veikto apdrošināšanas prēmiju summu un šo summu sadalījumu pa gadiem, ja maksātājs taksācijas gadā ir veicis maksājumus arī par nākamajiem taksācijas gadiem pie nosacījuma, ka saskaņā ar apdrošināšanas līgumu maksātājam katram periodam ir noteikts fiksēts maksājums.

10.¹ Izglītības un zinātnes ministrija katra mēneša pirmajā datumā Valsts ieņēmumu dienestam elektroniski nosūta informāciju par iepriekšējo mēnesi — par visām personām līdz 24 gadu vecumam, kuras iegūst vispārējo, profesionālo, augstāko vai speciālo izglītību, norādot personas — izglītojamā — vārdu, uzvārdu, personas kodu un datumu, kad persona uzņemta vai atskaitīta no mācībām vispārējās izglītības iestādē vai studijām profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē.

10.² Vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādes vienreiz gadā līdz pēctaksācijas gada 1.februārim Valsts ieņēmumu dienestam elektroniski nosūta informāciju par visām personām, kuras iegūst vai taksācijas gadā ieguva vispārējo, profesionālo, augstāko vai speciālo izglītību par maksu, norādot personas — izglītojamā — vārdu, uzvārdu, personas kodu, taksācijas gadā par mācībām samaksāto un atmaksāto summu, kā arī fiziskās personas kodu vai juridiskās personas reģistrācijas numuru, kura veikusi maksājumu par mācībām.

11. Par šā panta desmitajā daļā noteiktās informācijas nosūtīšanas kārtību un datu formātu apdrošināšanas sabiedrība vai privātais pensiju fonds ar Valsts ieņēmumu dienestu vienojas, noslēdzot attiecīgu līgumu.

12. Licencēta sabiedrība, kas iepriekšējā kalendārajā gadā nodarbojusies ar personu iekārtošanu darbā uz kuģiem, vai šādu sabiedrību veidota apvienība Ministru kabineta noteiktajā kārtībā līdz pēctaksācijas gada 1.februārim elektroniski nosūta Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par iepriekšējā kalendārajā gadā nodarbinātajiem jūrnikiem, kuri, iekārtojoties darbā, izmantojuši attiecīgās sabiedrības vai to veidotas asociācijas pakalpojumus.

13. Maksātājs, kas taksācijas gadā guvis ienākumus ārvalstī, kurā taksācijas periods nesakrīt ar kalendāro gadu vai kurā noteiktais termiņš, kādā ienākuma izmaksātājs informē ienākuma saņēmēju par izmaksātajām summām, ir vēlāks par taksācijas gadam sekojošā gada 15.martu, iesniedz deklarāciju divu mēnešu laikā no attiecīgajā ārvalstī noteiktā deklarācijas iesniegšanas termiņa.

20. pants. Ienākumu deklarēšanas atvieglojumi

1. Iekšzemes nodokļa maksātājam, kas taksācijas gada laikā ir saņēmis Latvijas Republikā ienākumus, no kuriem izmaksas vietā ir ieturēts nodoklis, vai saņēmis algota darba ienākumus, kas kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm ir pakļauti aplikšanai ar iedzīvotāju ienākuma nodoklim analogisku nodokli, ja viņa saņemto šā likuma [9.panta](#) pirmajā daļā minēto ar nodokli neapliekamo ienākumu kopējā summa nepārsniedz 4000 *euro* vai šo neapliekamo ienākumu veido vienīgi no Latvijas budžeta izmaksātie šā likuma [9.panta](#) pirmās daļas 37., 37.¹, 37.², 38., 39. un 40.punktā minētie pabalsti vai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksātie pabalsti, vai kam saskaņā ar šā likuma [19.panta](#) otro daļu gūtie ienākumi nav jāuzrāda deklarācijā, ir tiesības neiesniegt deklarāciju, ja šajā likumā vai citos likumos nav noteikts citādi.

Minētais nosacījums ir piemērojams arī tad, kad iekšzemes nodokļa maksātājs taksācijas gada laikā ir saņēmis tikai atsevišķus iepriekš minēto ienākumu veidus.

2. Ja iekšzemes nodokļa maksātājs šā likuma [19.panta](#) piektajā daļā noteiktajā termiņā nav iesniedzis deklarāciju, šis fakts ir maksātāja apliecinājums tam, ka no viņa taksācijas gadā saņemtajiem ienākumiem nodoklis ir ieturēts pilnā apmērā.

3. Ārvalsts nodokļa maksātājam (nerezidentam) deklarācija nav jāiesniedz, izņemot gadījumu, kad nerezidents:

1) saņem šā likuma [3.panta](#) trešās daļas 7. un 9.punktā minētos ienākumus, kā arī šā likuma [3.panta](#) trešās daļas 1.punktā minēto ienākumu no algota darba tāda darba devēja labā, kurš nav Latvijas rezidents vai kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā, vai arī saņem šā likuma [3.panta](#) trešās daļas 4.punktā minēto ienākumu no komercsabiedrības, kas nav Latvijas Republikas rezidents;

2) saņem šā likuma [3.panta](#) trešās daļas 7.¹ un 17.punktā minētos ienākumus no fiziskajām personām, kas nav minētas šā likuma [17.panta](#) 12.² daļā;

2¹) saņem šā likuma [3.panta](#) trešās daļas 9.¹ punktā minētos ienākumus, par kuriem nodoklis nav ieturēts izmaksas vietā;

3) būdams citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem un vēlas piemērot taksācijas gada diferencēto neapliekamo minimumu saskaņā ar šā likuma [12.pantu](#), nodokļa atvieglojumus saskaņā ar šā likuma [13.panta](#) ceturto daļu un attaisnotos izdevumus saskaņā ar šā likuma [10.panta](#) ceturto daļu.

4. Šajā pantā minētie ienākumu deklarēšanas atvieglojumi nav attiecināmi uz maksātājiem:

1) kuri gūst ienākumus no saimnieciskās darbības;

2) kuriem rodas pienākums piemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli saistībā ar šā likuma [15. panta](#) otrajā daļā minētās progresīvās likmes piemērošanu;

3) kuriem rodas pienākums piemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli saistībā ar gada diferencētā neapliekamā minimuma piemērošanu.

21. pants. Kontrolējošā finanšu iestāde

Valsts ieņēmumu dienests:

- 1) pārbauda deklarācijā uzrādīto datu ticamību un pareizību;
- 2) veic iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas kontroli;
- 3) veic šā likuma [11. pantā](#) minēto ieņēmumu un izdevumu pilnīguma un pareizības uzskaites kontroli.

22. pants. Deklarācijas kontrolēšana un apliekamā ienākuma noteikšana uz aprēķinu pamata

1. Valsts ieņēmumu dienests pārbauda maksātāja (fiziskās personas) taksācijas gadā gūtos ienākumus, pamatojoties uz iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā uzrādītajiem datiem, darba devēju (ienākuma izmaksātāju) paziņojumiem par izmaksātajām summām, ārvalstu nodokļu administrāciju sniegtajām ziņām, apsekošanas un pārbaūžu rezultātiem, kā arī citu Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju par nodokļa maksātāja ienākumiem, ģpašuma stāvokļa izmaiņām un izdevumiem.

23. pants. Deklarācijas korigēšana

1. Ja iesniegtajā deklarācijā ir faktoloģiskas un/vai aprēķina neprecizitātes, Valsts ieņēmumu dienests izlabo pieļautās kļūdas un izlaboto deklarāciju kopā ar norādi par maksātāja pieļautajām kļūdām nosūta maksātājam.
2. Maksātāja pienākums ir 30 dienu laikā no izlabotās deklarācijas saņemšanas dienas iemaksāt budžetā trūkstošo nodokļa summu.
3. Ja maksātājs rezumējošā kārtībā kļūdaini iemaksājis budžetā lielāku nodokļa summu, nekā likumā noteikts, Valsts ieņēmumu dienests atmaksā kļūdaini iemaksāto nodokļu summu maksātājam 30 dienu laikā no dienas, kad saņemts maksātāja iesniegums.
4. Konstatējot likuma pārkāpumus, ienākumu nepilnīgu uzrādīšanu vai slēpšanu un citus pārkāpumus, Valsts ieņēmumu dienests sastāda aktu par pārkāpumu un piemēro likumos paredzētās sankcijas.

10. pants. Attaisnotie izdevumi

1. Pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada apliekamo ienākumu apjoma tiek atskaitīti šādi maksātāja izdevumi:

1) nomaksātā sociālā nodokļa summa un valsts sociālās apdrošināšanas maksājumi vai pēc būtības līdzīgi citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktie maksājumi;

1¹) solidaritātes nodoklis;

2) izdevumi par maksātāja un viņa ģimenes locekļu (gan tādu, kuru rezidences valsts ir Latvijas Republika, gan tādu, kuru rezidences valsts ir cita Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts) kvalifikācijas paaugstināšanu, specialitātes iegūšanu, izglītības iegūšanu, tai skaitā interešu izglītības programmu apgūšanu bērniem, par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu un veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem apdrošināšanas sabiedrībām, kas izveidotas un darbojas saskaņā ar [Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumu](#). Minēto izdevumu sastāvu un piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets;

3) summa, kas ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodota budžeta iestādei vai Latvijas Republikā reģistrētai biedrībai, nodibinājumam, reliģiskai organizācijai vai to iestādei, kurai piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, ar kuru Latvija ir noslēgusi konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, ja šī konvencija ir stājusies spēkā, reģistrētai nevalstiskai organizācijai, kura darbojas Latvijas sabiedriskā labuma organizācijas nosacījumiem pielīdzināmā statusā saskaņā ar attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts normatīvajiem aktiem;

4) zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un izpildītāju izdevumi, kuri saistīti ar šo darbu radīšanu, izdošanu, izpildīšanu vai citādu izmantošanu un par kuriem autori un izpildītāji saņem autoratlīdzību (honorāru). Minēto izdevumu veidus, apmēru un piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets;

5) saskaņā ar likumu "[Par privātajiem pensiju fondiem](#)" izveidotajos privātajos pensiju fondos vai citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstīs reģistrētajos privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas;

6) apdrošināšanas prēmiju maksājumi, kas atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) izdarīti apdrošināšanas sabiedrībai, kura nodibināta un darbojas saskaņā ar [Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumu](#), vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētajai apdrošināšanas sabiedrībai, ievērojot šā likuma [8. panta](#) piektās daļas 1. un 3. punkta nosacījumus;

8) summas, kas atbilstoši [Politisko organizāciju \(partiju\) finansēšanas likumam](#) ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodotas Latvijas Republikā reģistrētai politiskajai partijai vai politisko partiju apvienībai.

1.¹ Nauda vai cita lieta, kuru fiziskā persona — nodokļa maksātājs — bez atlīdzības nodod budžeta iestādei vai šā panta pirmās daļas 3. vai 8. punktā minētajai organizācijai tās statūtos, satversmē vai nolikumā noteikto mērķu sasniegšanai, šā panta izpratnē uzskatāma par ziedojumu, ja saņēmējam nav noteikts pretpienākums veikt darbības, kuras uzskatāmas par atlīdzību.

1.² Šā panta pirmās daļas 3.punktu nepiemēro, ja nodokļa maksātāja ziedojuma saņēmējam noteiktajā ziedojuma mērķī ietverta tieša vai netieša norāde uz konkrētu personu kā ziedoto līdzekļu saņēmēju, kas ir ar ziedotāju saistīta persona vai ziedotāja darbinieks, vai ziedotāja darbinieka ģimenes loceklis.

1.³ Šā panta pirmās daļas 2., 3. un 8. punktā minētie maksātāja attaisnotie izdevumi kopā nedrīkst pārsniegt 50 procentus no maksātāja taksācijas gada apliekamā ienākuma lieluma, bet ne vairāk kā 600 *euro* (ja maksātājs attaisnotajos izdevumos iekļauj šā panta pirmās daļas 2. punktā minētos attaisnotos izdevumus par ģimenes locekļiem — ne vairāk kā 600 *euro* par katru ģimenes locekli).

1.⁴ Šā panta pirmās daļas 2.punktu nepiemēro, ja fiziskās personas izdevumi ir segti no šā likuma [9.panta](#) pirmās daļas 27.punktā vai 35.punkta “c” vai “d” apakšpunktā minētā ienākuma.

1.⁵ Šā panta pirmās daļas 3.punktu nepiemēro, ja nodokļa maksātājs, kas ziedo Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētai nevalstiskai organizācijai, vienlaikus ar deklarāciju nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam dokumentus, kas apliecina, ka:

1) ziedojuma saņēmējs ir rezidents kādā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī;

2) ziedojuma saņēmējam ir sabiedriskā labuma organizācijai pielīdzināms statuss rezidences valstī;

3) ziedojuma saņēmējs darbojas sabiedriskā labuma jomā, kas sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai vai kādai tās daļai, it sevišķi ja tā vērsta uz labdarību, cilvēktiesību un indivīda tiesību aizsardzību, pilsoniskas sabiedrības attīstību, izglītības, zinātnes, kultūras un veselības veicināšanu un slimību profilaksi, sporta atbalstīšanu, vides aizsardzību, palīdzības sniegšanu katastrofu gadījumos un ārkārtas situācijās, sabiedrības, it īpaši trūcīgo un sociāli mazaizsargāto personu grupu, sociālās labklājības celšanu;

4) vismaz 75 procenti no maksātāja ziedotās summas izlietoti sabiedriskā labuma mērķiem.

1.⁶ Ja maksātājs — pensiju plāna dalībnieks — taksācijas gadā veic iemaksas privātā pensiju fonda pensiju plānā un iekļauj tās taksācijas gada attaisnotajos izdevumos saskaņā ar šā panta pirmās daļas 5.punktu, bet taksācijas vai pēctaksācijas gada laikā veic arī izmaksas no pensiju plāna, maksātāja apliekamais ienākums ir palielināms šādi:

1) ja pensiju plāna dalībnieks taksācijas gadā uzsāk dalību pensiju plānā un ir veicis iemaksas pensiju plānā pirmoreiz vai ja pensiju plāna dalībniekam pirms pirmstaksācijas gada 31.decembrī nav uzkrāts papildpensijas kapitāls un viņš nav veicis iemaksas pensiju plānā pirmstaksācijas gadā, — palielina pēctaksācijas gada apliekamo ienākumu par taksācijas un pēctaksācijas gada laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu summas un pirmstaksācijas gada 31.decembrī uzkrāto pensiju kapitāla starpību;

2) pārējos gadījumos — palielina pēctaksācijas gada apliekamo ienākumu par pēctaksācijas gada laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu un pirmstaksācijas gada 31.decembrī uzkrātā pensiju kapitāla starpību.

1.⁷ Šā panta 1.⁶ daļu nepiemēro pensiju plāna dalībnieka nāves gadījumā vai tad, ja pensiju plāna dalībnieks ir pirmās grupas invalīds uz mūžu vai par tādu tiek atzīts taksācijas vai pēctaksācijas gada laikā.

1.⁸ Nosakot apliekamā ienākuma palielinājumu, saskaņā ar šā panta 1.⁶ daļu summē iemaksas visos pensiju fondos un izmaksas no tiem un ņem vērā visu uzkrāto pensiju kapitālu neatkarīgi no pensiju fonda. Nosakot summārās iemaksas privātajos pensiju fondos un izmaksas no tiem, neņem vērā uzkrātā pensiju kapitāla (tā daļas) pārskaitījumus no citiem pensiju fondiem vai pārskaitījumus uz tiem.

1.⁹ Šā panta pirmās daļas 5. un 6. punktā minētie maksātāja attaisnotie izdevumi kopā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no maksātāja gada ienākuma lieluma šā likuma [15. panta](#) divdesmit pirmās daļas izpratnē (šā panta otrajā daļā — no mēneša bruto darba samaksas, kas ir kalendāra mēneša darba samaksa pirms to summu atskaitīšanas, par kurām saskaņā ar šo likumu atļauts samazināt darbinieka apliekamo ienākumu, kā arī pirms jebkuru ieturējumu izdarīšanas), bet ne vairāk kā 4000 *euro* gadā.

1.¹⁰ Aprēķinot nodokli rezumējošā kārtībā, attaisnotajos izdevumos iekļauto taksācijas gadā samaksāto valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu apmērs ir samazināms par summu, kas atbilstoši [Solidaritātes nodokļa likumā](#) noteiktajam ir pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā.

2. Pirms darbinieka ienākuma aplikšanas ar algas nodokli no mēneša ienākuma apjoma tiek atskaitīti šā panta pirmās daļas 1., 5. un 6.punktā minētie maksājumi.

3. No nerezidentu apliekamā ienākuma ir tiesības atskaitīt tikai šā panta pirmās daļas 1., 3., 4., 5., 6. un 8.punktā minētos attaisnotos izdevumus.

4. Nerezidentam, kurš ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents un taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem, nepiemēro šā panta trešo daļu.

5. Šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 5., 6. un 8.punktā minētos izdevumus nepiemēro mikrouzņēmuma — mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja — darbinieka un īpašnieka ienākumam no mikrouzņēmuma, ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma [15. panta](#) piektajā, sestajā, septītajā, astotajā un divpadsmitajā daļā noteiktā nodokļa likme, un ienākumam pielīdzināmiem aizdevumiem. Šā panta pirmajā daļā minētos izdevumus nepiemēro saimnieciskās darbības ienākumiem, par kuriem tiek maksāta patentmaksā.

6. Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) tiek izbeigts pirms termiņa, nesasniedzot šā likuma [8.panta](#) piektās daļas 1.punktā noteikto 10 gadu darbības termiņu, šā panta pirmās daļas 6.punktu nepiemēro par visiem minētā līguma darbības gadiem.

7. Ja saskaņā ar noslēgto dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) notiek daļēja uzkrājuma izmaksā, tad pēc daļējas uzkrājuma izmaksas veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem šā panta pirmās daļas 6.punkta nosacījumus nepiemēro.

8. Ja saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) daļēja uzkrājuma izmaksa notiek pirms šā likuma [8.panta](#) piektās daļas 1.punktā noteiktā 10 gadu darbības termiņa notecēšanas, tad papildus šā panta septītās daļas nosacījumam šā panta pirmās daļas 6.punkta nosacījumus nepiemēro pirms daļējas uzkrājuma izmaksas veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem.

9. Taksācijas gada ienākumu par šā panta pirmās daļas 1. punktā minētajiem attaisnotajiem izdevumiem nedrīkst samazināt, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

1) maksātāja — individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības) īpašnieka — par sevi kā par pašnodarbinātu personu veiktās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas ir iekļautas individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības) saimnieciskās darbības izdevumos;

2) to iemaksu objektu Latvijas Republikā ar nodokli neapliek.

Ministru kabineta noteikumi Nr.336

Rīgā 2001.gada 31.jūlijā (prot. Nr. 36 2.§)

Noteikumi par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem

1. Noteikumi nosaka fiziskās personas – iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja (turpmāk – maksātājs) attaisnotajos izdevumos ietveramo izdevumu sastāvu un piemērošanas kārtību. Attaisnotajos izdevumos ietveramie izdevumi par izglītības un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu ir šādi:

1.1. izglītības izdevumi:

1.1.1. par augstākās izglītības un visu pakāpju profesionālās izglītības iegūšanu, kā arī par specialitātes (profesijas, amata, aroda) iegūšanu valsts akreditētās Latvijas izglītības iestādēs, Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs vai valsts akreditētās izglītības programmas apgūšanu;

1.1.2. par apmācību darbā, profesijā, amatā vai arodā nepieciešamo iemaņu iegūšanai un uzlabošanai;

1.1.3. par profesionālās sagatavotības līmeņa paaugstināšanu (izdevumi par jebkurām mācībām, kas paplašina fiziskās personas profesionālās zināšanas);

1.1.4. par interešu izglītības programmu ([Izglītības likuma](#) izpratnē) apgūšanu bērniem līdz 18 gadu vecumam;

1.2. izdevumi par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu (tai skaitā izdevumi par olšūnu punkciju (folikulu iegūšanu, izmantojot punkciju), zobārstniecības pakalpojumiem (ieskaitot zobu protezēšanu), endoprotēžu un citu veidu ar cilvēka organismu savienotu protēžu izgatavošanu un iegādi, ja par to nav samaksāts no Nacionālā veselības dienesta vai citu personu līdzekļiem) un veselības apdrošināšanas prēmijas maksājumi saskaņā ar veselības apdrošināšanas līgumu (bez līdzekļu uzkrāšanas) ar apdrošināšanas sabiedrībām, kas izveidotas un darbojas atbilstoši [Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likumam](#) (turpmāk – ārstnieciskie izdevumi).

2. Katras personas izdevumus par likuma "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)" [10.panta](#) pirmās daļas 2.punktā minētajiem pakalpojumiem drīkst atskaitīt no apliekamā ienākuma tikai vienreiz, nepārsniedzot likuma "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)" [10.](#) panta 1.³ daļā noteikto apmēru. Ja attaisnotie izdevumi par maksātāja ģimenes locekļiem kopumā pēc citu likumā maksātājam paredzēto summu atskaitīšanas pārsniedz atlikušo maksātāja apliekamā ienākuma apmēru, attiecīgā ģimenes locekļa attaisnoto izdevumu summu var sadalīt starp maksātāju un citu personu, kurai saskaņā ar likuma "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)" [13.pantu](#) arī ir tiesības uz attaisnotajiem izdevumiem par šo ģimenes locekli vai kurai šis ģimenes loceklis ir viens no vecvecākiem vai vecākiem.

4. Ja izglītības un ārstniecisko izdevumu kopsumma taksācijas gadā maksātājam vai viņa ģimenes loceklim pārsniedz likuma "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)" [10.](#) panta 1.³ daļā katrai personai noteikto summu, maksātājs izdevumu pārsnieguma daļu ir tiesīgs attiecināt uz nākamo triju taksācijas gadu apliekamo ienākumu hronoloģiskā secībā. Izglītības un ārstniecisko izdevumu kopējā apmēra pārsnieguma summu, kas izveidojusies taksācijas gadā, maksātājs atskaita no sava apliekamā ienākuma katrā no nākamajiem trim pēctaksācijas gadiem pēc taksācijas gada attaisnoto izdevumu atskaitīšanas. Katrā nākamajā taksācijas gadā atskaitāmais kopējais attaisnoto izdevumu apmērs nedrīkst pārsniegt likuma "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)" [10.](#) panta 1.³ daļā noteikto apmēru.

5. Šo noteikumu izpratnē izglītības izdevumi neietver to mācību maksas daļu, kas paredzēta transporta izdevumiem uz mācību vietu un atpakaļ, mājokļa īrei un tajā izmantotajiem komunālajiem pakalpojumiem, kā arī ēdināšanas izdevumiem mācību laikā.

6. Izdevumi augstākās izglītības un visu pakāpju profesionālās izglītības iegūšanai ietver arī izdevumus mācībām sagatavošanas nodaļās, izdevumus par sagatavošanas kursiem augstskolā, noteikto gada maksu izglītības vai mācību iestādē, maksu par pirmreizējiem un atkārtotiem eksāmeniem, maksu par pieteikšanos studijām.

6.¹ Fiziskā persona, kura izglītības izdevumu segšanai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā no valsts budžeta vai kredītiestādes ir saņēmusi studiju kredītu, iekļauj visu saņemtā kredīta apmēru attaisnotajos izdevumos par izglītības pakalpojumu izmantošanu tajā taksācijas gadā, kurā tā saņemto studiju kredītu ir sākusi atmaksāt.

6.² Fiziskā persona ģimenes locekļa saņemto studiju kredītu, kuru tā atmaksā ģimenes locekļa vietā, iekļauj attaisnotajos izdevumos par izglītības pakalpojumu izmantošanu tajā taksācijas gadā, kurā tā ir uzsākusi ģimenes locekļa saņemtā studiju kredīta summas atmaksāšanu.

7. Attaisnotajos ārstnieciskajos izdevumos ir atļauts ieskaitīt taksācijas gada izdevumus par tiem veselības aprūpes pakalpojumiem, ar kuriem saistītos izdevumus atbilstoši normatīvajiem aktiem nesedz Nacionālais veselības dienests (izņemot redzes asumu koriģējošu optikas izstrādājumu iegādes izdevumus), kā arī:

7.1. veiktās pacienta iemaksas;

7.2. visus ar ārstēšanos rehabilitācijas iestādēs saistītos izdevumus;

8. Šo noteikumu [7.punktā](#) minētajos attaisnotajos ārstnieciskajos izdevumos neietver izdevumus par ārstniecības līdzekļu (ārstniecisko preparātu, zāļu un vitamīnu), medicīnas ierīču un preču iegādi, izņemot veselības aprūpes pakalpojuma sniegšanai izmantoto ārstniecības līdzekļu, medicīnas ierīču un preču iegādes izdevumus, par ko nemaksā no Nacionālā veselības dienesta līdzekļiem.

9. Noteikumi attiecināmi uz apliekamā ienākuma aprēķināšanu, sākot ar 2001.gadu.

9.¹ Noteikumu 3.¹, 6.¹ un 6.² punkts un grozījumi 1.2.apakšpunktā attiecībā uz veselības apdrošināšanas līguma slēdzējiem, kā arī grozījumi 4.punktā attiecībā uz secību, kādā taksācijas gadā no apliekamā ienākuma tiek atskaitīti taksācijas gada un pirmstaksācijas gadu attaisnotie izdevumi, piemērojami 2002.gada un turpmāko gadu apliekamā ienākuma noteikšanai.

9.² Ja izglītības un ārstniecisko izdevumu (izņemot izdevumus par operācijām, kas ir plānveida veselības aprūpes pakalpojumi, olšūnu punkciju (folikulu iegūšanu, izmantojot punkciju), zobārstniecības pakalpojumiem (ieskaitot zobu protezēšanu), endoprotēžu un citu veidu ar cilvēka organismu savienotu protēžu izgatavošanu un iegādi) kopsumma, kas izveidojusies 2013., 2014., 2015., 2016. vai 2017. taksācijas gadā, maksātājam vai viņa ģimenes loceklim pārsniedza 215 *euro*, maksātājs izdevumu pārsnieguma daļu ir tiesīgs attiecināt uz nākamo piecu taksācijas gadu apliekamo ienākumu hronoloģiskā secībā. Izglītības un ārstniecisko izdevumu kopējā apmēra pārsnieguma summu, kas izveidojusies 2013., 2014., 2015., 2016. vai 2017. taksācijas gadā, maksātājs atskaita no sava apliekamā ienākuma katrā no nākamajiem pieciem pēctaksācijas gadiem pēc taksācijas gada attaisnoto izdevumu atskaitīšanas. Katrā nākamajā taksācijas gadā atskaitāmais kopējais attaisnoto izdevumu apmērs, ieskaitot attaisnotos izdevumus, kas izveidojušies 2013., 2014., 2015., 2016. vai 2017. taksācijas gadā, nedrīkst pārsniegt likuma "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)" 10. panta 1.³ daļā noteikto apmēru.

Mēneša ienākums - attaisnotie izdevumi - neapliekamais minimums – atvieglojumi = apliekamais ienākums

Bruto alga 500 EUR – 55 (d.ņ VSAOI 11% (500 x 11%)) – 180 (prognozētais neapliekamais minimums, ja iesniegta nodokļu grāmatiņa) - 200 (1 apgādājams) = 65 EUR

65 x 20% = 13 IIN

3.pants.

2.⁴ Ja iekšzemes nodokļa maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) ienākums, izņemot šā likuma 9. pantā minētos neapliekamos ienākumus, pārsniedz 20 004 euro gadā (1667 euro mēnesī), gada (mēneša) apliekamo ienākumu nosaka šādi:

1) no maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) ienākuma līdz 20 004 euro gadā (1667 euro mēnesī) atskaita šā panta otrās daļas 1., 2. un 3. punktā noteiktos atskaitījumus;

2) no maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) ienākuma, kas pārsniedz 20 004 euro gadā (1667 euro mēnesī), šā panta otrās daļas 1., 2. un 3. punktā noteiktos atskaitījumus atskaita tikai tad, ja ar maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) ienākumiem līdz 20 004 euro gadā (1667 euro mēnesī) nepietiek, lai segtu minētos atskaitījumus.

Likmes

15. pants. Nodokļa likmes un to piemērošana

1. Gada apliekamais ienākums tiek aplikts ar nodokli atbilstoši šajā pantā noteiktajām likmēm.

2. Nodokļa likme, kas jāmaksā no gada apliekamā ienākuma, **izņemot** šā panta piektajā, sestajā, septītajā, 7.¹, astotajā, devītajā, desmitajā, vienpadsmitajā un divpadsmitajā daļā noteiktos ienākuma veidus, ir šāda:

1) **20 procenti - gada ienākumam līdz 20 004 euro;**

2) **23 procenti - gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 euro, bet nepārsniedz 55 000 euro;**

3) **31,4 procenti - gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 55 000 euro.**

Ministru kabineta noteikumi Nr.899

Rīgā 2010.gada 21.septembrī (prot. Nr.48 37.§)

Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība

96.¹ Ienākuma izmaksātājs, izmaksājot ienākumu par nepilnu kalendāra mēnesi, piemēro likuma 15. panta trešajā daļā noteikto progresīvo nodokļa likmi, minēto ienākuma apmēru nedalot proporcionāli dienu skaitam, par kuru šis ienākums tiek izmaksāts.

Minētā kārtība ir piemērojama arī tad, ja ienākuma izmaksātājam algas nodokļa grāmatiņa ir iesniegta nepilnu kalendāra mēnesi.

Taksācijas gadam beidzoties, nodokļa maksātājs, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, rezumējošā kārtībā piemēro likuma 15. panta otrajā daļā noteikto progresīvo likmi, precizē taksācijas gada laikā gūtos ienākumus un aprēķināto nodokli un attiecīgi piemaksā iztrūkstošo nodokļa summu vai saņem atpakaļ izveidojošos nodokļa pārmaxu.

(MK 19.12.2017. noteikumu Nr. 791 redakcijā)

21.11.2018.

Jadvīga Neļande

Piemērs

Fiziska persona noslēdz darba līgumu 16.janvārī. Darba alga par 12 dienām 1000 EUR. Neapliekamo minimumu nepiemēro. Atvieglojumi 200 EUR par vienu apgādājamo.

Piemēro 20% likmi.

200 dala ar kalendārām dienām 31 = 6,45

Nostrādātas 12 darba dienas x 6,45 = 77,42

1000 x 24,09% = 240,09 darba devēja VSAOI

1000 x 11% = 110 darba ņēmēja VSAOI

1000 – 110 – 77,42 = 812,58 apliekamais ienākums

812,58 x 20% = 162,52 IIN

1000 – 110 – 162,52 = 727,48 EUR izmaksai

15. pants. Nodokļa likmes un to piemērošana

15. Ja maksātājam piemēro atskaitījumus saskaņā ar šā likuma 3. panta otrās daļas 1., 2. un 3. punktu un šā likuma 3. panta 2.⁴ daļas 2. punktā noteiktajā gadījumā, maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja - mēneša) ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 *euro* gadā (1667 *euro* mēnesī), piemēro nodokļa likmi saskaņā ar šā panta otrās daļas 2. un 3. punktu vai šā panta trešās daļas 2. punktu, bet aprēķināto nodokļa apmēru samazina par nodokli, kurš aprēķināts, atskaitījumu summu, kas pārsniedz 20 004 *euro*, reizinot ar nodokļa likmi 20 procentu apmērā.

Ja šā likuma 10. pantā noteikto attaisnoto izdevumu vai 13. pantā noteikto nodokļa atvieglojumu piemērošanas rezultātā veidojas nodokļa pārmaxsa, maksātājam nodokli atmaksā, piemērojot nodokļa likmi 20 procentu apmērā.

96.⁸ Piemērojot likuma 15. panta piecpadsmīto daļu, atskaitījumus no gada ienākuma (neapliekamo minimumu, atvieglojumus un attaisnotos izdevumus) atskaita no nodokļa bāzes daļas, kurai piemēro 20 % likmi.

Pārmaksātā nodokļa atmaksa, pamatojoties uz gada ienākumu deklarāciju, notiek, piemērojot 20 % likmi.

Ja nodokļa maksātāja atskaitījumi no gada ienākuma pārsniedz pirmo progresijas sliekšni, tos var atskaitīt arī no ienākumu daļas, kas pārsniedz pirmo progresijas sliekšni tā, lai atskaitījumu rezultātā maksātāja nodoklis samazinātos tikai par nodokļa daļu, kas būtu aprēķināta, piemērojot 20 % likmi (likuma 15. panta piecpadsmītās daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 4.⁴ pielikumā).

Maksātājs strādā pie diviem darba devējiem: mēnešalga pie 1.darba vietā ir 700 euro (iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, bet diferencēto neapliekamo minimumu nepiemēro, jo tāds maksātājam nav piemērojams saskaņā ar VID sniegto informāciju par VID prognozēto mēneša neapliekamo minimumu), bet 2.darba vietā – 300 euro. Maksātājam ir divas apgādībā esošas personas

1.darba vieta

700 euro (bruto alga)

-77 euro (VSAOI 11%)

- 400 euro (IIN atvieglojums par 2 apgādībā esošām personām)

= 223 euro (apliekamais ienākums)

***20% (IIN likme) =44,60 euro (IIN)**

2.darba vieta

300 euro (bruto alga)*23% (IIN likme)=69 euro (IIN)

300 euro (bruto alga)*11% (VSAOI likme) = 33 euro (VSAOI)

33 x 20% = 6,60

69 – 6,60 = 62,40 IIN

Pieņemot, ka maksātāja situācija nemainās visu taksācijas gadu:

12 000 euro (gada ienākums)

- 1 320 euro (VSAOI 11%)

- 4 800 euro (atvieglojums par 2 apgādībā esošām personām)

= 5 880 euro (apliekamais ienākums)

Tā kā taksācijas gada ienākums nepārsniedz 20 004 euro, visam ienākumam piemēro nodokļa likmi 20% apmērā.

$5\,880 \cdot 20\% = 1\,176$ euro (IIN)

Taksācijas gada laikā avansā samaksātais IIN $(44,60 + 62,40) \cdot 12 = 1\,284$ euro

Pārmaksātā IIN atmaksa $1\,284 - 1\,176 = 108$ euro

96.¹⁰ Ja nodokļa maksātājs, kuram nav izsniegts Valsts ieņēmumu dienesta apliecinājums par reģistrēšanos saimnieciskās darbības veicēja statusā, taksācijas gada laikā saņem vienreizējus ieņēmumus no saimnieciskās darbības un citu ienākumu taksācijas gada laikā tam nav bijis, tad ienākuma izmaksas brīdī ienākuma izmaksātājs, kuram nav iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, tam nepiemēro Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu un piemēro 23 % likmi.

Taksācijas gadam beidzoties, nodokļa maksātājs, rezumējošā kārtībā iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, piemēro likuma [15.](#) panta otrajā daļā noteikto progresīvo likmi, precizē taksācijas gada laikā gūtos ienākumus un aprēķināto nodokli un attiecīgi piemaksā iztrūkstošo nodokļa summu vai saņem atpakaļ izveidojošos nodokļa pārmaksu (likuma [15.](#) panta septiņpadsmitās un deviņpadsmitās daļas piemērošanas piemērs – šo noteikumu [4.⁵ pielikumā](#)).
(MK [19.12.2017.](#) noteikumu Nr. 791 redakcijā)

18. Nodokļa likmi 20 procentu apmērā taksācijas gada laikā piemēro autoru un izpildītāju ienākumiem no autoratlīdzības.

19. Šā panta septiņpadsmitajā, astoņpadsmitajā, divdesmitajā un divdesmit ceturtajā daļā minētos ienākumus iekļauj taksācijas gada kopējā apliekamajā ienākumā un tiem rezumējošā kārtībā piemēro šā panta otrajā daļā noteiktās likmes.

96.⁹ Autoru un izpildītāju ienākumiem no autoratlīdzības taksācijas gada laikā tiek piemērota nodokļa likme 20 % apmērā.

lesniedzot gada ienākumu deklarāciju un rezumējošā kārtībā precizējot taksācijas gada laikā gūtos ienākumus, gūtajiem ienākumiem tiek piemērota likuma 15. panta otrajā daļā noteiktā progresīvā nodokļa likme.

21. Šā panta otrās vai trešās daļas piemērošanai gada ienākuma vai mēneša ienākuma apmēru nosaka, neņemot vērā:

- 1) šā likuma 9. pantā minētos neapliekamos ienākumus;
- 2) saskaņā ar šā likuma 8. pantu no apliekamā ienākuma izslēgtos ienākumus;
- 3) saskaņā ar šā likuma 24. panta septīto daļu no apliekamā ienākuma izslēgtos ienākumus;
- 4) ar algas nodokli apliekamos ienākumus, no kuriem darba ņēmējs ir tiesīgs nemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli saskaņā ar Jaunuzņēmumu darbības atbalsta likumu.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 676

Rīgā 2017. gada 14. novembrī (prot. Nr. 57 11. §)

Noteikumi par neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai

3. Gada diferencētā neapliekamā minimuma aprēķināšanai ir noteikti šādi lielumi:

3.1. maksimālais gada neapliekamais minimums:

3.1.1. 2018. gadā – 2400 euro;

3.1.2. 2019. gadā – 2760 euro;

3.1.3. no 2020. gada – 3000 euro;

3.2. gada apliekamā ienākuma apmērs, līdz kuram piemēro maksimālo gada neapliekamo minimumu – 5280 euro;

3.3. gada apliekamā ienākuma apmērs, virs kura nepiemēro gada diferencēto neapliekamo minimumu:

3.3.1. 2018. gadā – 12 000 euro;

3.3.2. 2019. gadā – 13 200 euro;

3.3.3. no 2020. gada – 14 400 euro;

3.4. koeficients:

3.4.1. 2018. gadā – 0,35714;

3.4.2. 2019. gadā – 0,34848;

3.4.3. no 2020. gada – 0,32895.

21.11.2018.

Jadviga Neilande

Pārejas noteikumi

127. Piemērojot šā likuma 12. panta piekto daļu, pensionāra neapliekamais minimums:

1) **2018. gadā ir 3000 euro;**

2) **2019. gadā ir 3240 euro.**

10.¹ Personai, kurai piešķirta vecuma pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem un kura sasniegusi likuma "[Par valsts pensijām](#)" [11.panta](#) pirmajā daļā noteikto vecumu, piemēro šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu. Ja citā valstī piešķirtā vecuma pensija nav apliekama ar nodokli, maksātājs ir tiesīgs pensionāra neapliekamo minimumu piemērot apmērā, ko veido pozitīva starpība starp pensionāra neapliekamo minimumu un citā valstī piešķirto vecuma pensiju.

11. Maksātājam, kas noslēdzis mūža pensijas apdrošināšanas līgumu (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši [Valsts fondēto pensiju likumam](#)), šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu nepiemēro pensijai pielīdzināma ienākuma izmaksas vietā.

12. Šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu taksācijas gada laikā piemēro pensijas izmaksātājs.

13. pants. Atvieglojumi maksātājam

1. Maksātājam paredzēti šādi atvieglojumi:

1) par katras šajā punktā minētās personas uzturēšanu, ja šai personai nav piešķirta pensija un tā nesaņem pensiju saskaņā ar likumu "[Par valsts pensijām](#)" vai citas valsts pensiju, izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju — Ministru kabineta noteiktajā apmērā vienam no apgādniekiem:

a) par nepilngadīgu bērnu,

b) par bērnu, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai,

e) par mazbērnu vai audzināšanā paņemtu bērnu, ja no viņa vecākiem nav iespējams piedzīt uzturaidu (alimentus), arī tikmēr, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai,

f) par nepilngadīgu brāli un māsu, kā arī par brāli un māsu, kamēr brālis un māsa turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, ja viņiem nav darbaspējīgu vecāku,

g) par šā punkta "a", "b", "e", "f" un "i" apakšpunktā minēto personu, kā arī nestrādājošu laulāto apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu;

i) par maksātāju aizbildnībā vai aizgādnībā esošu personu,

j) par laulāto, vecākiem, vecvecākiem un bērniem, kas sasnieguši 18 gadu vecumu, ja minētās personas nav strādājošas un saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzītas par personām ar invaliditāti;

k) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir nepilngadīgs bērns, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzīts par personu ar invaliditāti;

l) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir bērns vecumā līdz trim gadiem,

m) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir trīs vai vairāk bērni līdz 18 gadu vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, no kuriem vismaz viens ir jaunāks par septiņiem gadiem, kamēr bērns turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu,

n) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir pieci bērni līdz 18 gadu vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, kamēr bērns turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu.

Pārejas noteikumi. 138. Grozījums likuma 13. panta pirmās daļas 1. punktā attiecībā uz tā papildināšanu ar "l", "m" un "n" apakšpunktu stājas spēkā 2018. gada 1. jūlijā.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 676
Rīgā 2017. gada 14. novembrī (prot. Nr. 57 11. §)
Noteikumi par neapliekamā minimuma un nodokļa
atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa
aprēķināšanai

17. Likuma [13.](#) panta pirmās daļas 1. punktā minētais iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu ir:

17.1. 2018. gadā – 200 euro mēnesī;

17.2. 2019. gadā – 230 euro mēnesī;

17.3. 2020. gadā – 250 euro mēnesī.

4) personām, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzītas par personām ar invaliditāti vai politiski represētām personām, nodokļu papildu atvieglojumu apmēru un to piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Ministru kabinets noteikumi Nr.138

Rīgā 1997.gada 8.aprīlī (prot. Nr.20 1.§)

Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa papildu atvieglojumiem personām ar invaliditāti, politiski represētajām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem

2. Personai, kurai noteikta invaliditāte, ir tiesības uz nodokļa papildu atvieglojumu šādā apmērā:

2.1. **1848 euro gadā** - personai, kurai noteikta I vai II invaliditātes grupa;

2.2. **1440 euro gadā** - personai, kurai noteikta III invaliditātes grupa.

3. Personai, kurai saskaņā ar likumu "[Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem](#)" noteikts politiski represētās personas statuss, un personai, kurai saskaņā ar likumu "[Par nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusu](#)" noteikts nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statuss, ir tiesības uz nodokļa papildu atvieglojumu **1848 euro gadā**.

1.² Šā panta pirmās daļas 1.punktā minēto nodokļa atvieglojumu gadam veido visu gada mēnešu nodokļa atvieglojumu summa.

2. Ja šā panta pirmajā daļā minētās personas gūst ienākumus, maksātājs tos uzrāda savā deklarācijā, izņemot šā panta trešajā, piektajā un sestajā daļā paredzētos gadījumus.

3. Šā panta pirmās daļas 1. punktā noteiktie atvieglojumi nav piemērojami, ja šajā punktā minētās personas (izņemot personas līdz 19 gadu vecumam, kuras mācās vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē un taksācijas gada laikā no 1.jūnija līdz 31.augustam saņem ar algas nodokli vai sezonas laukstrādnieku nodokli apliekamus ienākumus) patstāvīgi saņem ar nodokli apliekamos ienākumus (izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju, kas piešķirta saskaņā ar likumu "[Par valsts pensijām](#)"), kas pārsniedz noteikto nodokļa atvieglojuma apmēru, vai bezdarbnieka pabalstu (stipendiju) vai tās uztur kāda cita persona, vai tās ir mikrouzņēmuma darbinieki.

Maksātājam tajā taksācijas gada periodā, kurā tas ir bijis mikrouzņēmuma — mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja — darbinieks, nepiemēro šā panta pirmās daļas 1. un 4.punktā noteiktos atvieglojumus.

Maksātāja ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma [15. panta](#) piektajā, septītajā, astotajā un divpadsmitajā daļā noteiktā nodokļa likme, ienākumam pielīdzināmiem aizdevumiem un ienākumam, par kuru tiek maksāta patentmaksā, nepiemēro šā panta pirmās daļas 1. un 4.punktā noteiktos atvieglojumus.

3.¹ Atvieglojumu par tāda nepilngadīga bērna uzturēšanu, par kuru tiek veiktas uzturlīdzekļu izmaksas no Uzturlīdzekļu garantiju fonda, piemēro tam nodokļa maksātājam, kuram Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija izmaksā uzturlīdzekļus par šo bērnu.

3.² Atvieglojumu par nepilngadīga bērna uzturēšanu piemēro tam nodokļa maksātājam, kuram uz vecāku vienošanās vai tiesas nolēmuma pamata ir nodibināta viena vecāka atsevišķa aizgādība. Ja vecāki kopīgi īsteno aizgādību un savstarpēji nevar vienoties par to, kuram no viņiem pienākas atvieglojums par apgādībā esošu personu, atvieglojumu par apgādībā esošu personu piemēro tam nodokļu maksātājam — vecākam, kurš norādīts bāriņtiesas lēmuma par vecāku domstarpību izšķiršanu rezolutīvajā daļā.

3.³ Lai piemērotu šā panta pirmās daļas 1.punkta "b", "e" un "f" apakšpunktu, maksātājs Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz mācību iestādes izsniegtu izziņu, ka tā apgādībā esoša persona pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu.

3.⁴ Maksātājs saglabā tiesības piemērot šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktos atvieglojumus periodā, kad viņa apgādībā esošais sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājs, kas ir jaunāks par 18 gadiem, saņem sezonas laukstrādnieku ienākumu.

4. Nerezidentiem nav tiesību uz šajā pantā noteiktajiem nodokļa atvieglojumiem, izņemot nerezidentus, kuriem tiek izmaksāta saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem piešķirtā pensija, un tos nerezidentus, kuri, būdami citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidenti, taksācijas gadā Latvijā guvuši vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem.

5. Maksātājam nav piemērojami šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktie atvieglojumi par to taksācijas perioda daļu (attiecīgo kalendāra mēnesi), kurā šā panta pirmās daļas 1.punktā minētā persona patstāvīgi saņem ar nodokli apliekamos ienākumus, kuri pārsniedz noteikto nodokļa atvieglojuma mēneša apmēru un kuriem tiek piemērota šā likuma [15. panta](#) otrajā vai trešajā daļā noteiktā nodokļa likme.

6. Maksātājam nav piemērojami šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktie atvieglojumi par visu taksācijas gadu, ja šā panta pirmās daļas 1.punktā minētā persona taksācijas gada laikā patstāvīgi ir saņēmusi ar nodokli apliekamos ienākumus, kuri pārsniedz noteikto nodokļa atvieglojuma gada apmēru un kuriem tiek piemērota šā likuma [15. panta](#) piektajā, septītajā un astotajā daļā noteiktā nodokļa likme.

7. Maksātājam nav piemērojami šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktie atvieglojumi, ja šā panta pirmās daļas 1.punktā minētā persona ir reģistrējusies komercreģistrā kā individuālais komersants vai Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, ir zemnieku saimniecības īpašnieks vai komercsabiedrības valdes vai padomes loceklis, vai prokūrists, kā arī cita persona, kas ieņem amatu, kurš dod tiesības uz atlīdzību.

8. Šā panta pirmās daļas 1. un 4. punktā noteiktos atvieglojumus personām, kurām piešķirta pensija (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembim) vai pārrēķināta pensija pēc 1996. gada 1. janvāra atbilstoši likumam "[Par valsts pensijām](#)" vai izdienas pensija, vai speciālā valsts pensija atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, vai pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem, piemēro pensijas izmaksātājs, ja maksātājs algas nodokļa grāmatiņu nav iesniedzis citam ienākumu izmaksātājam.

Valsts ieņēmumu dienests sniedz pensiju izmaksātājam tā rīcībā esošo informāciju par maksātājiem, kas algas nodokļa grāmatiņu nav iesnieguši citiem ienākumu izmaksātājiem, un informāciju par šā panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajiem atvieglojumiem un 1. punktā noteikto atvieglojumu, ja par to ir ieraksts algas nodokļa grāmatiņā.

MK 899 90. Piemērojot likuma [12.](#) un [13.pantu](#), darba devējs, izmaksājot fiziskajai personai uz darba attiecību pamata gūto ienākumu par nepilnu kalendāra mēnesi, ja darba attiecības sākušās pēc mēneša sākuma vai izbeigušās pirms mēneša beigām, ar algas nodokli apliekamo ienākumu aprēķina, piemērojot neapliekamo minimumu un nodokļa atvieglojumus, uz kuriem personai saskaņā ar likumu ir tiesības, par tām kalendāra dienām, kurās ir pastāvējušas darba attiecības.

Neapliekamo minimumu darba attiecību pastāvēšanas nepilnajam mēnesim aprēķina kā vienas kalendāra mēneša dienas neapliekamā minimuma reizinājumu ar darba attiecību pastāvēšanas dienu skaitu.

Vienas kalendāra dienas neapliekamā minimuma apmēru aprēķina, neapliekamā minimuma mēneša summu dalot ar mēneša kalendāra dienu skaitu.

Tāpat nepilnajam mēnesim nosaka arī nodokļa atvieglojumu apmēru.

91. Piemērojot likuma [12.](#) un [13.pantu](#), ikgadējā vai papildu atvaļinājuma laikā vai atvaļinājuma bez darba algas saglabāšanas laikā darbinieks nepārtrauc darba attiecības ar darba devēju un šajā laikā nezaudē tiesības uz neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojumu piemērošanu uz darba attiecību pamata saņemamajam ienākumam.

92. Piemērojot likuma [12.](#) un [13.pantu](#), par laiku, kurā fiziskās personas ienākumam (slimības pabalstam, pamatojoties uz darbnespējas lapu B) proporcionāli darbspēju zaudēšanas laika dienu skaitam tā izmaksas vietā – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā – ir piemērots neapliekamais minimums un nodokļa atvieglojumi, darba devējs, nosakot personas apliekamo ienākumu darba vietā, tos nepiemēro.

93. *Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, aprēķinot nodokli no slimības pabalsta, ņem vērā likuma [12.pantā](#) noteikto neapliekamo minimumu un likuma [13.panta](#) pirmajā daļā noteiktos nodokļa atvieglojumus laikposmā, par kuru slimības pabalsts ir aprēķināts.*

Vienas kalendāra dienas neapliekamā minimuma apmēru aprēķina, neapliekamā minimuma mēneša summu dalot ar mēneša kalendāra dienu skaitu.

Tāpat nepilnajam mēnesim nosaka arī nodokļa atvieglojumu apmēru. Šī norma nav piemērojama personām, kuras saņem izdienes pensiju.

57. Nodokļa maksātājam ir tiesības no autoratlīdzības (honorāra) summas atskaitīt likuma [10.](#) panta pirmās daļas 4. punktā minētos zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru izdevumus, kuri saistīti ar šo darbu radīšanu, izdošanu, izpildīšanu vai citādu izmantošanu, šādā apmērā:

57.1. 50 % apmērā no autoratlīdzības (honorāra) summas:

57.1.1. par dramatiskiem un muzikāli dramatiskiem darbiem un to izpildījumiem;

57.1.2. par horeogrāfiskiem darbiem, pantomīmām un to izpildījumiem;

57.1.3. par muzikāliem darbiem ar tekstu vai bez tā un to izpildījumiem;

57.1.4. par audiovizuāliem darbiem;

57.1.5. par zīmējumiem, glezniecības, tēlniecības un grafikas darbiem un citiem mākslas darbiem;

57.1.6. par lietišķās mākslas darbiem, dekorācijām un scenogrāfijas darbiem;

57.1.7. par dizaina darbiem;

57.1.8. par fotogrāfiskiem darbiem un darbiem, kas izpildīti fotogrāfijai līdzīgā veidā;

21.11.2018.

Jadviga Neilande

57.1.9. par celtņu, būvju un arhitektūras darbu skicēm, metiem, projektiem un celtņu un būvju risinājumiem, citiem arhitektūras darinājumiem, pilsētbūvniecības darbiem un dārzu un parku projektiem un risinājumiem, kā arī pilnīgi vai daļēji uzceltām būvēm un īstenotiem pilsētbūvniecības vai ainavu objektiem;

57.1.10. par ģeogrāfiskām kartēm, plāniem, skicēm un plastiskiem darbiem, kas attiecas uz ģeogrāfiju, topogrāfiju un citām zinātnēm;

57.1.11. par apdarēm, muzikāliem aranžējumiem, ekranizācijām un tamlīdzīgiem darbiem;

57.1.12. par atklājumiem, izgudrojumiem un rūpnieciskajiem paraugiem;

57.1.13. par dizaina projektiem;

57.2. 25 % apmērā no autoratlīdzības (honorāra) summas:

57.2.1. par literāriem darbiem (grāmatas, brošūras, runas, datorprogrammas, lekcijas, aicinājumi, ziņojumi, sprediķi un citi līdzīga veida darbi) un to izpildījumiem, tai skaitā par darbiem, kas radīti, izdoti, izpildīti vai citādi izmantoti presē un citos plašsaziņas līdzekļos;

57.2.2. par scenārijiem un audiovizuālu darbu literāriem projektiem;

57.2.3. par tulkojumiem, pārstrādātiem darbiem, anotācijām, referātiem, kopsavilkumiem, apskatiem, dramatisējumiem, darbu krājumiem (enciklopēdijas, antoloģijas, atlanti un tamlīdzīgi darbu krājumi) un datubāzēm.

58. Piemērojot likuma [10.panta](#) pirmās daļas 4.punktu, ienākuma izmaksātājs taksācijas gada laikā, aprēķinot no fiziskajai personai izmaksājamās autoratlīdzības (honorāra) summas izmaksas brīdī ieturamo nodokli, ņem vērā ar šā ienākuma gūšanu saistītos izdevumus šo noteikumu [57.punktā](#) minētajā apmērā.

59. Piemērojot likuma [10.panta](#) pirmās daļas 4.punktu, fiziskā persona, kurai no izmaksātās autoratlīdzības (honorāra) summas taksācijas gada laikā nodoklis aprēķināts un ieturēts atbilstoši šo noteikumu [58.punktam](#), var iesniegt gada ienākumu deklarāciju, ja tās faktiskie ar zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu radīšanu, izdošanu, izpildīšanu vai citādu izmantošanu saistītie izdevumi, kas apliecināti ar attaisnojuma dokumentiem, pārsniedz šo noteikumu [57.punktā](#) minētās izdevumu normas. Ja persona nevar uzrādīt izdevumus apliecinošus dokumentus, taksācijas gada apliekamā ienākuma aprēķinā izdevumus ņem vērā šo noteikumu [57.punktā](#) minētajā apmērā.

60. Šo noteikumu [57.](#), [58.](#) un [59.punktu](#) piemēro, ja zinātnes, literatūras vai mākslas darbs, atklājums, izgudrojums vai rūpnieciskais paraugs, par kuru saņemta autoratlīdzība (honorārs), nav radīts, izdots, izpildīts vai citādi izmantots darba attiecību ietvaros, kas izriet no darba līguma, vai darba devējs autoratlīdzības (honorāra) saņēmējam nav atlīdzinājis kādu no likuma [10.panta](#) pirmās daļas 4.punktā minētajiem maksātāja izdevumiem.

61. Šo noteikumu [60.punktu](#) nepiemēro, ja tiek atsavināti intelektuālā īpašuma objekti, kuri ir uzskaitīti šo noteikumu [86.punktā](#). Ienākums no intelektuālā īpašuma objekta atsavināšanas, ja fiziskā persona atsavina intelektuālā īpašuma objektu, kurš nav šīs personas radīts, atbilstoši likuma 11.⁹ pantam ir ienākums no kapitāla – kapitāla pieaugums.

Piemērs

Autora atlīdzība līgumā noteikta 1000 EUR par dizaina projektu. Nav darba attiecības ar izmaksātāju. Ir darba attiecības un minimālā alga 430 EUR pie cita darba devēja.

Izmaksātājam jāmaksā 5% sociālās iemaksas pensiju apdrošināšanai $1000 \times 5\% = 50 \text{ EUR}$

Izmaksātājam jānorāda 50 EUR kopā ar darba ņēmējiem Ziņojumā par VSAOI atsevišķā sarakstā.

$1000 \times 50\%$ (attaisnotie izdevumi autoram) = 500 EUR

$1000 - 500 = 500$ apliekamais ienākums

$500 \times 20\% = 100 \text{ IIN}$

Izmaksai $1000 - 100 = 900 \text{ EUR}$

Līdz nākamā mēneša 5.datumam samaksā IIN.

Līdz nākamā mēneša 15.datumam nosūta paziņojumu par IIN.

Paldies par uzmanību!

Sertificēta nodokļu konsultante, Jadviga Neilande

SIA „T & D Advance” v.pr.

Latvijas nodokļu konsultantu asociācijas biedrs

Žurnālu „Praktiskais Latvietis”, “I Finanšes” rakstu autore

Grāmatas “Komersanta ABC” autore

Konsultācijas:

t. 29152561

info@manadeklaracija.lv